

**Volwasseneneducatie
&
aanpak laaggeletterdheid**

Jaarplan 2022

Regio Midden Gelderland

Oktober 2021

*Vastgesteld in het regionaal portefeuillehoudersoverleg onderwijszaken
op 18 november 2021*

Inhoud

1. Inleiding
2. Terugblik op 2021
3. Focus in 2022
4. Educatieaanbod
5. Begroting

Bijlagen

- 1) Subsidieplafonds non-formele educatie
- 2) Financieel kader- Uitkering Educatie
- 3) Geschatte realisatie 2021
- 4) Geschatte hoogte meeneemregeling 2022

1. Inleiding

In dit jaarplan staat beschreven hoe negen¹ gemeenten in de regio Midden Gelderland uitvoering geven aan de taken op het gebied van volwasseneneducatie en de aanpak laaggeletterdheid. Het regionale programma 2021-2024 is het kader voor dit jaarplan.

We beschrijven waar we in 2022 de accenten leggen en hoe we de beschikbare middelen gaan inzetten.

¹ Arnhem, Duiven, Overbetuwe, Lingewaard, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar

2. Terugblik op 2021

Coronavirus

Ook in 2021 hebben de Corona-maatregelen een effect gehad op de uitvoering van de educatietrajecten. Tijdens de lockdown in het voorjaar moesten de fysieke lessen opnieuw stoppen. De educatieaanbieders in de regio hebben onmiddellijk alles uit de kast getrokken om de deelnemers op afstand zo goed mogelijk te ondersteunen. Van online lessen tot telefoontjes en vrijwilligers die lesmateriaal naar deelnemers brachten of verstuurd. Met het grootste deel van de deelnemers werd zo het contact in stand gehouden.

Toen eenmaal de fysieke lessen weer mochten starten, werd daar dankbaar gebruik van gemaakt. Met de nodige aanpassingen, zodat de activiteiten veilig en volgens de richtlijnen van het RIVM werden uitgevoerd. Dat neemt niet weg dat niet alle beoogde resultaten behaald zijn; aanbieders geven aan dat sommige activiteiten niet goed uitgevoerd konden worden en dat deelnemers en vrijwilligers die tot de kwetsbare groep behoren zich terugtrokken.

Beleidsontwikkeling

Uit diverse onderzoeken blijkt dat de regio Gelderland-Midden goed scoort in de aanpak van laaggeletterdheid. Maar het kan natuurlijk altijd beter. Daarom zijn het afgelopen jaar een aantal ontwikkelingen in gang gezet voor een verdere kwaliteitsimpuls. Zo is er (tijdelijk) extra budget beschikbaar voor (meer) uren voor de Taalhuiscoördinatoren. Ook zijn er extra uren geregeld voor de inzet van taalexperts in alle subregio's. Daarnaast is de subsidieregeling aangepast. Deze sluit nu nog beter aan op de uitgangspunten voor educatietrajecten:

- Vindplaatsgericht
- Vraaggericht
- Doorontwikkeling van het (bestaande) aanbod
- Doorstroom van cursisten

Verbinding met de participatiewet en schuldhulpverlening

Het afgelopen jaar zijn er mooie stappen gezet in de regio. Een paar voorbeelden zijn leuk om specifiek te noemen. In Arnhem is Plangroep aangesloten bij de kerngroep laaggeletterdheid. De regionale sociale dienst (RSD) de Liemers verwijst mensen rechtstreeks door naar het Taalhuis. Dit heeft gezorgd voor een flinke toestroom. In Rheden is de cursus voor hetzelfde geld gegeven. Overal is gewerkt aan het realiseren van randvoorwaarden om de partijen te betrekken. Het is daarbij belangrijk dat er continue aandacht blijft voor de verbinding met deze beleidsvelden. Dat kan door het warm houden van contacten en het vastleggen van afspraken maar ook door het aanbieden van trainingen.

Inrichting van de monitoring en registratie deelnemers

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling is het aansluiten van onze regio op de landelijke registratiemonitor. Deze gaat in 2022 van start. Het afgelopen jaar hebben we de voorwaarden geschapen dat we daar in 2022 aan mee kunnen doen. Het gaat hier om kwantitatieve registratie. Daarnaast zal in de regio jaarlijks de impactmeting worden gehouden door Maurice de Greef, Unesco leerstoel Volwasseneneducatie. De impactmeting meet wat de investering op het ontwikkelen van basisvaardigheden oplevert. Dit gebeurt via een uniforme vragenlijst. Het betreft een kwalitatieve analyse van de opbrengst het aanbod. Hiermee is het focuspunt uniforme monitoring gerealiseerd.

3. Focus in 2022

In het meerjarige regionale programma is beschreven dat we de komende jaren de aanpak van laaggeletterdheid sterker willen verbinden aan het sociale domein. Door een integrale werkwijze denken we de doelgroep, en vooral de inwoners met Nederlands als moedertaal, beter te kunnen bereiken. En met een integrale aanpak verwachten we effectiever te kunnen zijn. We werken niet alleen aan het versterken van basisvaardigheden als doel op zich, maar streven er juist naar dat inwoners daardoor meer zelfredzaam worden op het gebied van werk, geld, gezin en gezondheid.

In 2022 leggen we de focus op

1. (Ondersteuning) doorontwikkeling positie Taalhuizen
2. (Ondersteuning) verdere samenwerking taalaanbieders en doorstroom cursisten
3. Samenwerking met het RBL vormgeven om laaggeletterde jongeren beter in beeld te krijgen
4. Communicatie
5. Verbinding met het sociaal domein, het versterken van de integrale aanpak

Extra aandachtspunt: Aansluiting bij de regionale mobiliteitsteams²

(Ondersteuning) doorontwikkeling positie Taalhuizen

De Taalhuizen zijn de spil voor een succesvolle aanpak in het bevorderen van de basisvaardigheden. Daarom hebben de Taalhuizen per september 2021 een extra impuls gekregen door (meer) uren beschikbaar te stellen voor de taalhuiscoördinator en door extra uren voor taalexperts. Daarnaast is er ondersteuning voor de doorontwikkeling geregeld via stichting Lezen en Schrijven. In 2022 gaan we hiermee verder.

(Ondersteuning) verdere samenwerking taalaanbieders en doorstroom cursisten

Dit is een specifiek onderdeel van de doorontwikkeling van de positie van de Taalhuizen. Vanaf 2022 kunnen taalaanbieders meerjarige subsidie aanvragen voor non-formeel taalaanbod. Dit geeft voor aanbieders voor een langere periode financiële zekerheid. Daardoor is het voor hen ook zinvol om te investeren in verdere duurzame samenwerking met andere taalaanbieders. De doorstroom kan ondersteund worden door bijvoorbeeld de taalexpert. Het gaat om de doorstroom tussen informele, non-formele en formele taaltrajecten. De cursisten komen dan op een voor hun passende plek. Daarnaast is er specifiek aandacht voor het vraag- en vindplaatsgericht werken.

Samenwerking met het RBL vormgeven

In het regionaal programma beschreven we dat jongeren en jong volwassenen niet eerder specifieke aandacht kregen in de aanpak van laaggeletterdheid. Er zijn echter meer en meer signalen die aangeven dat ook onder deze doelgroep steeds vaker de beheersing van basisvaardigheden een knelpunt vormt. In 2021 is er een verkennend gesprek geweest met het RBL. Zij herkennen het beeld. In 2022 gaan we de samenwerking verder vormgeven.

² De regionale mobiliteitsteams zijn een samenwerkingsverband tussen gemeenten, UWV, onderwijs, SBB, vakbonden en werkgeversorganisaties. De bedoeling is om werkloosheid te voorkomen of zo kort mogelijk te laten duren, door die dienstverlening te bieden die nodig is voor de (over)stap naar nieuw werk. De dienstverlening van de regionale mobiliteitsteams richt zich op mensen die sinds de coronacrisis hun baan zijn verloren of dreigen kwijt te raken én extra ondersteuning nodig hebben bij het vinden van nieuw werk, waaronder ook zelfstandig ondernemers en jongeren. De teams zorgen met hun aanpak voor meer kansen voor werkzoekenden, ook voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, en een betere match met het beschikbare werk in Nederland

Daarnaast zal in 2022 contact worden gezocht met het samenwerkingsverband om ook daar de samenwerking mee te vinden.

Communicatie

Het onderwerp laaggeletterdheid en het verbeteren van basisvaardigheden heeft baat bij brede bekendheid. De Taalhuizen pakken een deel van de communicatie op. Er is ook regiobreed behoefte aan meer communicatie over het onderwerp. Het betreft dan communicatie naar mogelijke vindplaatsen, naar mensen zelf en naar samenwerkingspartners. Dit kan op verschillende manieren. In 2022 zal die samen met een communicatie-expert verder worden uitgewerkt.

Verbinding met het sociaal domein

Het ontbreken van basisvaardigheden heeft grote gevolgen op de gebieden werk, geld, gezin en gezondheid

In 2021 is vooral ingezet op de verbinding met participatie (werk) en schuldhulpverlening (geld). In 2022 gaan we daar uiteraard mee door. Maar we gaan in 2022 ook inzetten op de verbinding op het gezin. Landelijk is er op dit moment extra aandacht (en geld) voor laagtaalvaardige ouders en taalontwikkeling bij de voorschoolse educatie. Hier kunnen we vanuit het versterken van de basisvaardigheden goed op aansluiten.

4. Educatieaanbod

Binnen het aanbod onderscheiden we de volgende onderdelen:

- formele educatie
- regionale subsidieregeling non-formele educatie
- aanbod voor inwoners met een licht verstandelijke beperking / zeer moeilijk lerenden
- digitale vaardigheden, waaronder Digisterker

Formele educatie

- Rijn IJssel

Bij de verandering van de WEB is regionaal de afspraak gemaakt dat minimaal 60% van het WEB-budget dat beschikbaar is voor de regio, wordt besteed via Rijn IJssel. Hiermee kan de basis infrastructuur in stand gehouden worden.

Het formele aanbod bestaat uit de volgende trajecten:

- opleiding Nederlands als tweede taal, gericht op alfabetisering
- opleiding Nederlands als tweede taal, gericht op beheersing van een basisniveau Nederlandse taal
- opleiding Nederlands als tweede taal I en II die opleiden voor het diploma Nederlands als tweede taal, Staatsexamen Nederlands als tweede taal I en II
- opleiding Nederlandse taal en rekenen, gericht op alfabetisering (1F)
- opleiding Nederlandse taal en rekenen, gericht op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs (2F)

De beschikbare trajecten worden gespreid over de deelnemende gemeenten uitgevoerd, naar rato van hun aandeel in de regio. Iedere gemeente bespreekt met Rijn IJssel periodiek de voortgang en de invulling van de trajecten.

Behalve het aanbod per gemeente, biedt Rijn IJssel ook een regionaal aanbod. Dat bestaat uit 'Taal op de werkvloer NT1' en 'Taal op de werkvloer NT2', beide uitgevoerd op locatie bij Scalabor.

- **IVIO**

Naast Rijn IJssel maken we gebruik van een tweede formele aanbieder. IVIO biedt vergelijkbare trajecten, en daarmee is er keuzemogelijkheid voor de inwoner die gebruik wil maken van formele educatie.

Subsidieregeling non-formele educatie

Deze regeling biedt de mogelijkheid om op basis van lokale behoefte (nieuw) aanbod te ontwikkelen door maatschappelijke organisaties zoals welzijnsinstellingen en bibliotheken.

Elk jaar groeit het aantal aanvragen, en we zien verschillende soorten aanbod ontstaan. De regio is blij met deze ontwikkeling. Het bereiken van de doelgroep, het kennen van de behoefte en daar op aansluiten blijft een aandachtspunt. In de ideale situatie is de ontwikkeling van het aanbod een samenspel tussen signalerende organisaties en aanbieders. Om deze samenwerking te bevorderen is de subsidieregeling aangepast. Vanaf 2022 is het mogelijk om driejarige subsidie aan te vragen. In bijlage 1 is een overzicht van subsidieplafonds opgenomen.

Aanbod voor inwoners met een licht verstandelijke beperking / zeer moeilijk lerenden

Educatie voor deelnemers met een licht verstandelijke beperking en zeer moeilijk lerenden vraagt specifieke deskundigheid en aandacht. Ook deze inwoners willen we een passend traject kunnen bieden. Prago voert dit aanbod uit met lesgroepen in alle vier subregio's.

Digitale vaardigheden, waaronder Digisterker

Diensten van bedrijven, maar ook van de overheid, worden steeds vaker online aangeboden. Er is in 2021 een groot beroep gedaan op digitale ondersteuning bijvoorbeeld voor de Corona check app. Omdat het belangrijk is dat mensen ook digitaal zelfredzaam zijn worden de cursussen Digisterker in 2022 weer aangeboden.

5. Begroting 2022

Specifieke uitkering Educatie

	Inkomsten	Uitgaven	Opmerking
Verleend budget DUO	€ 1.561.250		
Meeneemregeling	€ 70.108		
Doesburg		€ 41.079	
Inkoop ROC		€ 906.000	> 60% beschikbaar WEB budget
ROC incidenteel		€ 16.000	Ondersteuning vrijwilligers taalhuizen
Formeel aanbod - IVIO		€ 179.025	
Digisterker programma		€ 25.000	
Subsidieregeling non-formele educatie		€ 310.000	Diverse subsidietoekenningen
Aanbod LVB/zeer moeilijk lerenden - Prago		€ 101.162	Inclusief opvangen weggevallen bijdrage Oranje Fonds (5.000,-)
Resteert*		€ 53.092	
Totaal	€ 1.631.358	€ 1.631.358	

* Toelichting

Het bedrag dat resteert is lager dan de hoogte van de meeneemregeling. Dat betekent dat we interen op de meeneemregeling. Waarschijnlijk indexeert het ministerie in juli het WEB-budget voor volwasseneneducatie. De afgelopen jaren kwam dat neer op ongeveer € 34.000 extra. In dat geval is de begroting structureel sluitend.

Impulsbudget aanpak laaggeletterdheid / decentralisatieuitkering

In 2021 is begonnen met het verstevigen van het Taalhuis. De (extra) uren voor de taalhuiscoördinatoren en de extra uren voor de taalexperts worden bekostigd vanuit de decentralisatie uitkering. Deze afspraken lopen door in 2022. Ook zijn er in 2021 meerjarige afspraken gemaakt over de impactmeting en de landelijke registratiemonitor. Daarnaast is er een nieuwe post opgenomen voor communicatie en PR. Dat is één van de focuspunten in 2022. In deze post zitten ook middelen voor de week van Lezen en Schrijven. Tot slot is er een relatief kleine reservering voor educatieaanbod opgenomen.

	Inkomsten	Uitgaven	Opmerking
Decentralisatieuitkering	€ 163.000		
Impactmeting		€ 9.000	
Landelijke registratiemonitor		€ 6.000	
Communicatie en PR Laaggeletterdheid		€ 27.500	
Extra uren taalexperts		€ 60.000	
Uren Taalhuiscoördinatoren		€ 45.500	
Reservering voor educatieaanbod		€ 15.000	
Totaal	€ 163.000	€ 163.000	

Bijlage 1 Subsidieplafonds non-formele educatie 2022

Gemeente	Percentage	Bedrag
Arnhem 0202	56,64%	€ 175.663
Duiven 0226	4,20%	€ 13.009
Lingewaard 1705	6,64%	€ 20.573
Overbetuwe 1734	6,76%	€ 20.945
Renkum 0274	4,64%	€ 14.372
Rheden 0275	9,29%	€ 28.787
Rozendaal 0277	0,1%	€ 300
Westervoort 0293	3,29%	€ 10.188
Zevenaar 0299	8,44%	€ 26.163
Totaal regio	100,0%	€ 310.000

Subregio	Percentage	Bedrag
Arnhem	56,64%	€ 175.663
De Liemers	15,93%	€ 49.360
Lingewaard / Overbetuwe	13,4%	€ 41.518
Veluwezoom	14,03%	€ 43.459
Totaal regio	100,0%	€ 310.000

Bijlage 2 Financieel kader - Uitkering Educatie

Gemeente	2020		2021		2022	
	Uitkering Educatie	Perc in regio	Uitkering Educatie	Perc in regio	Uitkering Educatie	Perc in regio
Arnhem	817.046	56,64%	848.190	56,68%	861.175	56,64%
Duiven	58.441	4,05%	60.964	4,07%	63.907	4,20%
Lingewaard	94.025	6,52%	97.664	6,53%	100.890	6,64%
Overbetuwe	101.410	7,03%	103.806	6,94%	102.727	6,76%
Renkum	70.847	4,91%	71.232	4,76%	70.482	4,64%
Rheden	132.861	9,21%	140.315	9,38%	141.152	9,29%
Rozendaal	1.239	0,09%	1.311	0,09%	1.482	0,10%
Westervoort	47.105	3,27%	48.224	3,22%	49.995	3,29%
Zevenaar	119.603	8,29%	124.854	8,34%	128.362	8,44%
Totaal samenwerkende gemeenten	1.442.577		1.496.559		1.520.171	
<i>Doesburg</i>	38.179		39.349		41.079	
Totaal AMR Midden Gelderland	1.480.756		1.535.908		1.561.250	

Bijlage 3 Geschatte realisatie 2021

Na het afronden van het financiële jaar is duidelijk wat de daadwerkelijke uitgaven zijn geweest in 2021. Onderstaande tabel biedt een overzicht van de subsidies die zijn verleend (nog niet vastgesteld) in 2021. Daarnaast is er een post opgenomen voor het Digisterker programma. De meeste rekeningen moeten daarvoor nog worden ingediend. In de begroting is daar € 25.000 voor opgenomen.

Specifieke uitkering Educatie	Realisatie 2021	
	Inkomsten	Uitgaven
Verleend budget DUO	€ 1.535.908	
Indexering	€ 34.239	
Doesburg		€ 39.349
Inkoop ROC		€ 905.079
ROC incidenteel*		€ 15.345
ROC incidenteel		€ 45.000
ROC wegwerken wachtlijst		€ 71.548
Nieuw formeel aanbod > IVIO		€ 179.025
Digisterker programma		€ 25.000
Subsidieregeling non-formele educatie		€ 211.561
Aanbod LVB/zeer moeilijk lerenden > Prago		€ 101.162
Totaal	€ 1.570.147	€ 1.592.979

* vrijwilligerstrainingen

Bijlage 4 Geschatte hoogte meeneemregeling

Hoogte meeneemregeling per 01-01-2021	€ 92.940
Resultaat in 2021	-€ 22.832
Meeneemregeling 2022	€ 70.108